

2023. MÁJUS 19.

Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar

II. „VÁRANDÓSSÁG ÉS EGÉSZSÉGES
ÉLETKEZDEI”

Dr. Adorján Gusztáv Tamás
Emlékkonferencia

ABSZTRAKTKÖTET
és
PROGRAMFÜZET

ISBN 978-963-490-511-0

II. „Várandósság és egészséges életkezdet”
Dr. Adorján Gusztáv Tamás
Emlékkonferencia

A konferencia időpontja:
2023.05.19.

A konferencia helyszíne:
Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar
4400 Nyíregyháza, Sóstói út 2-4.
(Tudományos előadások)

Szerkesztette:

Moravcsikné Dr. Korniyicki Ágota adjunktus,
Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Egészségtudományi Intézet,
Védőnői Módszertani és Prevenációs Tanszék

Jávorné Dr. Erdei Renáta egyetemi docens, tanszékvezető,
Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Egészségtudományi Intézet,
Védőnői Módszertani és Prevenációs Tanszék

Szervezőbizottság tagjai:

Ágotai Emese

Barabás Ágota

Bulátkóné Gulyás Erika

Dr. Enyedy Andrea

Jádi Dorottya

Jávorné Dr. Erdei Renáta

Kiss Orsolya

Lipusz Katalin
Moravcsinké Dr. Korniyicki Ágota
Pázmány Viktória
Dr. Savella Orsolya

ISBN 978-963-490-511-0

Nyíregyháza, 2023.

PROGRAM

II. „VÁRANDÓSSÁG ÉS EGÉSZSÉGES ÉLETKEZDET”

Dr. Adorján Gusztáv Tamás
EMLÉKKONFERENCIA

2023. május 19.
2. nap

Időpont: 2023. május 19.

Helyszín: DE ETK Nyíregyháza Sóstói út 2-4. „A” épület 1. előadó

9⁰⁰ – 9³⁰ **Regisztráció**

9³⁰ – 9⁴⁵ **Köszöntők, megnyitó**

Dr. habil. Móri Mariann, tudományos tanácsadó, dékán, DE ETK

Dr. habil. Ajzner Éva, orvosigazgató, SZSZVMK

Jávorné Dr. Erdei Renáta, egyetemi docens, tanszékvezető, DE-ETK

9⁴⁵ – 10⁰⁰ **Ünnepi műsor** /Vikár Sándor Zeneiskola Alapfokú Művészeti Iskola/

10⁰⁰- 11⁰⁰ **Plenáris előadások**

10⁰⁰-10²⁰ Dr. habil. Lampé Rudolf, Endometriózis és várandósság

10²⁰-11⁴⁰ Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita, Női szerepek és anyaság

10⁴⁰-11⁰⁰ Horváth-Polgár Petra Ibolya, A várandósság alatti mentális egészség és anya-magzat kötődés

11⁰⁰-11¹⁵ **Kávészünet**

11¹⁵-12³⁰ **Szekció előadások**

11¹⁵-12³⁰ **Szekció I: Várandósság, pre- és perinatális időszak**

Helyszín: DE ETK „A” épület 1. előadó

Üléseelnökök:

Bulátkóné Gulyás Erika, klinikavezető ápoló, DEKK Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika,

Jávorné Dr. Erdei Renáta, egyetemi docens, tanszékvezető DE ETK

11¹⁵ **Bulátkóné Gulyás Erika**, Szülésre felkészítés hatása a várandósságra, szülésre, gyermekfogadásra

11³⁵ **Ratkó Tünde, Angyal Géza**, A Trimeszter terhesvitamin hatása a terhesség során fellépő leggyakoribb patológiákra – szponzori előadás

11⁴⁵ **Molnárné Grestyák Anita, Bulátkóné Gulyás Erika, Jávorné Erdei Renáta**, Várandósok ellátása a Debreceni Egyetem Klinikai Központ Szülészeti Klinikáján a pandémia idején

11⁵⁵ **Moravcsikné Korniyicki Ágota, Rusinné Fedor Anita**, A területi védőnői várandósgondozás alakulása a COVID-19-koronavírus járvány időszakában

12⁰⁵ **Gebriné Éles Krisztina, Rákóczi Ildikó, Major Gyöngyi**, Szimulációs oktatás jelentősége a szüléset-nőgyógyászat oktatásában

12¹⁵ **Major Gyöngyi, Gebriné Éles Krisztina, Rákóczi Ildikó**, A perinatális veszteség miatti gyász jelenségének vizsgálata az orvosok és szülésznők körében

12²⁵-12³⁰ **Kérdések**

11¹⁵-12⁴⁰ Szekció II: Egészséges életkezdés, koragyermekkor

Helyszín: DE ETK Torony 1. emeleti előadó

Üléselelnökök:

Csetneki Julianna, szülésznő, Magyar Ápolási Egyesület, Szülésznő Szekció,
Dr. Rákóczi Ildikó, főiskolai docens, tanszékvezető DE ETK

11¹⁵ **Csetneki Julianna**, Felkészülés a hatékony szoptatásra

11³⁵ **Fodor Viktória**, Béres – Primomed sebápoló készítmények – szponzori előadás

11⁴⁵ **Farkas Eszter**, Speeding – szponzori előadás

11⁵⁵ **Varga Levente, Miklóssy Ildikó, Nagy Benedek, Szakál Zoltán, Nádasdi Kristóf Zsolt, Paulikné Varga Barbara, Helmeczi Gabriella, Székely Leila, Nádasdiné Tóth Kitti, Takács Péter**, Együttműködésen alapuló, projekt szemléletű oktatás a digitális térben. A HEAL-ALL projekt eTwinning tapasztalatai az egészségügyi oktatás területén

12⁰⁵ **Ráczné Kárpáti Márta**, Az igen kis súlyú és extrém kis súlyú koraszülöttek felzárkózási lehetőségei koragyermekkorban

12¹⁵ **Barabás Ágota, Némethné Gregor Judit, Jávorné Erdei Renáta**, „A csecsemő- és gyermekmasszázs oktatásának hatása a résztvevő szakemberek mentális, fizikális jóllétére és kiégés megelőzésére” tervezett kutatás bemutatása

12²⁵ **Molnár Csenge, Jávorné Erdei Renáta, Barabás Ágota, Kissné Garajszki Ildikó, Moravcsikné Korniyicki Ágota**, A területi védőnői szűrővizsgálatok koragyermekkorra vonatkozó korcsoportos eredményei

12³⁵-12⁴⁰ Kérdések

12³⁰-13⁰⁰ Büféebéd

13⁰⁰-14⁰⁰ Workshop és kerekasztal beszélgetés

Workshop I.: Szakmaköziség a családközpontú koragyermekkoros intervenciók ellátásában

Helyszín: DE ETK „D” épület, Tanácsterem

A kerekasztal beszélgetés moderátora, felvezető előadást tartja:

Dr. Horváth Zsolt András, neonatológus, csecsemő- és gyermekgyógyász, a Szent Lukács Görögkatolikus Korai Fejlesztő és Gyermekrehabilitációs Központ igazgatója

Előadás címe: A koragyermekkoros intervencióra szoruló gyermekpopuláció illetve igényeik változása

Felkért hozzászólók:

Vámosi Istvánné, DSGM szakgyógytornász, rehabilitációs menedzser, a Szakmai Kollégium tagja

Ráczné Kárpáti Márta, konduktor, pszichológus, mestertanár, Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Pszichológiai Tanszék

Dudicsné Bakti Erika, gyógypedagógus, mozgásterapeuta, SZSZB vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat- Nyíregyházi Tagintézménye

Oroszné Pál Zsuzsa, klinikai szakpszichológus, SZSZB vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat- Nyíregyházi Tagintézménye

Kissné Garajszki Ildikó, védőnő referens, Nemzeti Népegészségügyi Központ

Workshop II.: Perikoncepcionális workshop – szülésre, szülésre való felkészülés testi, lelki vonatkozásai

Helyszín: DE ETK „D” épület Kari Tanácsterem

A kerekasztal beszélgetés moderátora:

Barabás Ágota, tanársegéd, DE ETK

Dr. Kovácsné Dr. Török Zsuzsanna Tímea, szakpszichológus, Debreceni Egyetem, DE Klinikai Központ (DEKK), Egészségügyi Szolgáltató Egységek, KK Klinikai Szakpszichológiai Központ

Előadás címe: Amit a szülésre való felkészítésről tudni érdemes

Felkért hozzászólók:

Dr. Sárvány Andrea Gabriella, főiskolai docens, Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Pszichológiai Tanszék

Balácsi Ildikó, vármegyei vezető védőnő, Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal

Fabók Szilvia, védőnő, Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Oktatókórház, Nyíregyházi Jósa András Tagkórház

Molnárné Grestyák Anita Katalin, tanársegéd, Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar Ápolási és Szülésznői Tanszék; szülésznő, Debreceni Egyetem Klinikai Központ, Szülészeti-Nőgyógyászati Klinika

Barabás Ágota, tanársegéd, Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Védőnői Módszertani és Prevenációs Tanszék

14⁰⁰ A program zárása

Tudományos program fő támogatói:

Endometriózis és várandósság

Lampé Rudolf

Debreceni Egyetem Klinikai Központ (DEKK), Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, 4032 Debrecen

Kapcsolattartó szerző: Dr. habil. Lampé Rudolf, szülész- nőgyógyász szakorvos, oktató orvos,
lampe.rudolf@med.unideb.hu

Az endometriózis egy élethosszig tartó krónikus megbetegedés, aminek fő tünetei a fájdalom és a meddőség. Az előadásban áttekintjük a figyelemfelhívó jeleket és legfontosabb tünetegyütteseket, mivel a diagnózis akár 7-10 évet is késhet. Külön kitérünk a kevésbé ismert, azonban komoly jelentőséggel bíró panaszok értelmezésére is. Érintjük a gyógyszeres kezelés kiemelkedő fontosságát, ami az életminőséget rontó tünetek és sikertelen gyermekvállalási szándék tüneti és oki terápiájára is szolgál.

Kulcsszavak: endometriózis, meddőség, tünetek

Női szerepek és anyaság

Rusinné Fedor Anita

Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, 4400 Nyíregyháza

Kapcsolattartó szerző: Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita, egyetemi tanár, általános és tudományos dékánhelyettes, intézetigazgató, fedor.anita@etk.unideb.hu

Bevezetés: Az önmegvalósításra napjainkban egyre több lehetőség van. A családi és párkapcsolati modelleket vagy a munkaerőpiaci lehetőségeket vizsgálva azt látjuk, hogy nagyon kitágult a lehetőségek spektruma, melyekből választhatnak mind a nők, mind a férfiak (Mayer 2022).

Eredmény: A női életút és a női szerepek szociológiája szerint a női szerepkészlet általános jellemzője, hogy igen összetett. A kétkeresős családmódel térhódítása életre hívta a modern társadalom nőtagjaira jellemző, ún. „kettős szerep” jelenségét, mely a családi (anyai) és a munkaerőpiaci szerep jelenlétére utal (Spéder 2001). A kettős szerep olykor kettős teher megfogalmazásban jelenik meg a szakirodalomban. Ez a kifejezés arra utal, hogy a nők tömeges munkába állása mellett a háztartással kapcsolatos nem fizetett munka mennyisége és arra fordított idő nem csökkent. Ennek ellenére a nők többsége nem ért egyet egyik, vagy másik szerep huzamosabb idejű kizárólagosságával, sokkal inkább jellemző, hogy a nők egyszerre több párhuzamos szerepet is fontosnak tartanak (Spéder 2001, 2006). A foglalkoztatotti szerep a női identitás részévé vált, az anyai, családi szerepekben való megjelenés magától értetődik. A gyermektelenek mindössze 6%-ról mondható el, hogy tudatosan választották ezt az életformát (Kapitány és Spéder 2009).

Számos hazai kutató, így pl. Spéder (2017), R. Fedor (2013), Pongrácné (2001), és Blaskó (2005) vizsgálta, hogy milyen jellemzők mentén írható le a szerepfelfogások alakulása. A női szerepekre vonatkozó szociológiai megfontolásokból arra lehet következtetni, hogy a fiatal nők nem reagálnak egységesen a folyamatosan változó munkaerőpiaci körülményekre. Többségük a hagyományos női szerepek mellett ragaszkodik foglalkoztatotti szerepéhez, mely mögött az önmegvalósítás vágya és néha egyfajta kényszerhelyzet húzódik meg.

Következtetések: Hakim (2000) preferencia elmélete hasonló elképzelésre épül. Szerinte a nők nem alkotnak egységes csoportot, életmód preferenciáik különbözhetnek. Elméletében a nők három ideáltípusát különbözteti el: az adaptív, a munkacentrikus, és a családcentrikus nőket. Az elsőbe tartozik a nők többsége (60%), a másik két csoporthoz pedig, 20-20 %-uk.

R. Fedor (2014) az alábbi női karaktercsoportokat azonosította a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei kisgyermekes anyák körében végzett vizsgálatában: alkalmazkodó, családcentrikus, összehangoló-egyensúlyozó és karrierépítő.

Kulcsszavak: női szerepek, munka-magánélet egyensúlya, anyaság

A várandósság alatti mentális egészség és anya-magzat kötődés

A magzattal kialakított kötődés összefüggései az anya mentális egészségével és párkapcsolati minőségével a várandósság alatt

Polgár Petra Ibolya¹, Kopcsó Krisztina², Pohárnok Melinda³

¹Pécsi Tudományegyetem, Pszichológia Intézet,
Fejlesztés- és Klinikai Pszichológia Doktori Program, 7624 Pécs

²KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, 1024, Budapest

³Pécsi Tudományegyetem, Pszichológia Intézet,
Fejlesztés- és Klinikai Pszichológia Tanszék, 7624 Pécs

Kapcsolattartó szerző: Horváth-Polgár Petra Ibolya, PhD hallgató, polgar.petra.ibolya@pte.hu

Az anya-magzat kötődés az anya azon viselkedését és reprezentációit foglalja magában, melyeket a még meg nem született gyermeke felé tanúsít. Már a harmadik trimeszterben mért magzathoz való viszonyulás befolyásolhatja a gyermek későbbi fejlődési útját: a kapcsolat zavara negatív hatással lehet a gyermek szocio-emocionális fejlődésére. Korábbi kutatások alapján mind az anya saját partnerkapcsolatával való elégedettsége, mind pedig a pozitívan észlelt társas támogatottsága segíti a magzatára való ráhangolódását. A depresszív tünetek és az intenzívebb anyai szorongás azonban megnehezítik az anya magzathoz való viszonyulásának fejlődését.

Kutatásunk célja a fenti összefüggések tesztelése volt reprezentatív hazai mintán. Hipotéziseink alapján negatív kapcsolatot vártunk az anya magzatához való pozitívabb viszonyulása és az anyai szorongás, valamint a megjelenő depressziós tünetek és negatív párkapcsolati interakciók között. Pozitív kapcsolatot feltételeztünk ugyanakkor az anya magzatához való pozitívabb viszonyulása és társas támogatottságának mértéke, valamint a pozitív párkapcsolati interakciók között.

A Magyar Születési Kohorszvizsgálat első, várandósokkal történő kérdőíves adatfelvétele során a várandósság 28-31. hetében (M=30,14; SD=2,14) országos reprezentatív mintán (n=7115) került felmérésre az anya magzathoz való viszonyulása (MFAS-HU-20), hangulati állapota (CES-D-8), általános és várandóssággal összefüggő szorongása (sorban GAD-2 és PRA), társas támogatottsága (MOS-SSS) és párkapcsolati interakciói (Gilford-Bengtson Skála).

Eredményeink alapján hipotéziseink részben nyertek igazolást: a várandós által megtapasztalt pozitív párkapcsolati interakciók gyakorisága és a társas támogatottság mértéke pozitív, míg a negatív párkapcsolati interakciók gyakorisága negatív irányban korrelált az anya magzathoz való pozitívabb viszonyulásával. Ugyanakkor megfigyelhető, hogy mind a depressziós tünetek megjelenése, mind az általános és várandóssággal összefüggő szorongás eltérő irányú együtt járást mutatott az anya-magzat kötődés két aspektusával (Hangolódás és Interakció), és a kötődési dimenziók megkülönböztetésének jelentősége a szocioökonómiai háttérrel mutatott eltérő összefüggéseik kapcsán is megmutatkozott.

A reprezentatív mintán végzett kutatásunk eredményei rávilágítanak arra, hogy fontos különbségek lehetnek az anyák magzatukhoz való kötődésének megélésében, és közelebb juthatunk általuk az eltérő társadalmi háttérű nők várandósság-élményének jobb megértéséhez.

Kulcsszavak: Magyar Születési Kohorszvizsgálat várandós szakasza, anya magzathoz való viszonyulása, észlelt társas támogatottság, anyai érzelmi-hangulati állapot

Szülésre felkészítés hatása a várandósságra, szülésre, gyermekfogadásra

Bulátkóné Gulyás Erika

Debreceni Egyetem Klinikai Központ Szülészeti-és Nőgyógyászati Klinika, 4032 Debrecen

Kapcsolattartó szerző: Bulátkóné Gulyás Erika, klinikavezető ápoló,
bulatkone.gulyas.erika@med.unideb.hu

A szülés minden ember az anya, az apa, és az újszülött számára is döntő fontossággal bíró esemény. Nem túlzás azt mondani, hogy a család későbbi élete, kapcsolódási pontjai, összhangja is függ attól, milyen szülésélményen mennek keresztül, és mind ehhez milyen módon viszonyulnak a résztvevők.

A mai modern nő alapvető igénye, hogy tudatosan készüljön a várandósságra, szülésre és gyermekfogadásra. Teljesen természetes módon ebbe a folyamatba a leendő édesapák is egyre nagyobb szerepet kapnak és a várandósgondozási- team minden tagja szerves része ennek a folyamatnak.

A tudatos családtervezés ma már elengedhetetlen kérdés egy pár életében, a fogantatás követő időszakban a várandós azoktól a személyektől várja a hiteles információt és iránymutatást, akik majd a szülés során és az azt követő időszakban fogják segíteni a családdá válás során.

A legfontosabb célunk minden várandós a legoptimálisabb fizikai és mentális állapotban készüljön a szülésre, gyermekfogadásra.

A szülésre felkészítés segítséget nyújt a bizonytalanságok leküzdésében és hozzásegíti a leendő szülőket ahhoz, hogy a szülés egy olyan pozitív meghatározó élménnyé váljon, ami egyszeri és talán megismételhetetlen. Éppen ezért kiemelt, hogy a szülésre felkészítés folyamatában az ezzel a területtel foglalkozó szakemberek megfelelő, időközönként felfrissítő tudással rendelkezzenek és ezzel a felvértezett tudással segítsék a munkájuk során, velük kapcsolatba kerülő családokat a minél hatékonyabb szülésre való felkészítésében. Az előadás célja, hogy a résztvevők figyelmét ráirányítsa a szülésre való felkészítés végzésének fontosságára, azáltal, hogy bemutatja a szülésre felkészítés hatását a várandósság, a szülés és a szoptatás területeire. Szülési terv készítésének és elkészültének bemutatása a résztvevők számára, amely nagy segítséget nyújthat a kismama igényeinek és elképzeléseinek feltérképezésében a szülést megelőzően, melyeket a szakemberekkel is megbeszélhet. A negatív és kudarcélmények miatt az igények végig gondolása mellett fontos, hogy a szakember és a kismama nyitottan és elfogadással viszonyuljon az esetleges változásokhoz, eltérésekhez, így kisebb eséllyel éli meg kudarcként, ha a szülés nem a terv szerint alakul. Hogy ebben a folyamatban, melyik szakterület milyen lépésben tud közreműködni a konferencián résztvevő szakember, erre is kitér az előadó.

Kulcsszavak: szülésre felkészítés, gyermekfogadás, várandósság

A Trimeszter terhesvitamin hatása a terhesség során fellépő leggyakoribb patológiákra

Ratkó Tünde, Angyal Géza

 Kapcsolattartó szerző: Ratkó Tünde, ötszörös feltaláló, szülésznő, többek között a Trimeszter várandós vitamincsalád megalkotója, ratko.tunde@trimeszter.hu

A várandósság során sokszor találkozhatunk olyan patológiákkal, melyek komoly hatással lehetnek a várandósság kimenetelére, jelentősen járulhatnak hozzá a vetélések és koraszülések kialakulásához. A kórképek prevenciójában a várandósvitamin hatékony eszköz lehet, de kiemelten fontos a készítmény kialakítása, az anyagok kémiai kötése, összetétele a különböző szerves hatóanyagok beépülésének biztonsága, egymás felszívódásának segítése, mely nagyban befolyásolja a hasznosulást, így a készítmény eredményességét is.

A Trimeszter várandósvitamin ennek megfelelően hatékonyabban lép fel a leggyakoribb, terhesség során jelentkező patológiák prevenciójában a tápanyagok megfelelő pótlása miatt, illetve a trimeszterek tápanyagigényeit leginkább lekövető kialakításának köszönhetően.

A vizsgálatot a nyíregyházi Jósa András Oktatókórházban (JAOK) végezte dr. Angyal Géza szülész - nőgyógyász főorvos. A vizsgált időszakban (2016) az osztályon 3662 szülést vezettek le. A terhességi időszak pontos lekövetésével a pácienseket három csoportba lehetett elrendezni:

- Terhessége alatt multivitamint nem szedett (55%) – ezek a páciensek képezik az egyes csoportot.
- Terhessége alatt egyéb multivitamint szedett (33%) – ezek a páciensek kerültek a kettes csoportba.
- Terhessége alatt Trimesztert szedett (12%) – a vizsgált terméket szedő páciensek kerültek a harmadik csoportba.

A cikk megírása nem egy megtervezett, zárt körülmények között lefolytatott kísérlet, hanem a páciensek körében tett megfigyelések alapján készült. Ennek megfelelően az adatgyűjtés nem a klinikai vizsgálatoknak megfelelő formában történt, vagyis a határértékek megadása, melyek az adatok kiértékeléséhez szükségesek észszerűségi elven lettek meghatározva.

A vizsgált paraméterek (preeclampsia, koraszülés, magzati retardáció, terhességi testsúlynövekedés) tekintetében a 3-as csoport eredményei szignifikánsan jobbak a többi csoporthoz viszonyítva! A Trimeszter kedvező hatásának mértéke még akkor is meglepő a vizsgált paraméterek tekintetében, ha az összetétel ismeretében sejthető volt, hogy összetétele tekintetében jól átgondolt készítményről van szó.

A Trimeszter várandósvitamin család a piacon fellelhető más készítményekhez képest hatékonyabban képes hasznosulni, ezáltal a prevencióban is jelentősebb eredményeket képes elérni. A sikeres prevencióhoz azonban hozzátartozik az is, hogy a családtervezés során a férfiak oldalán is igyekezzünk kiküszöbölni azokat a tényezőket, melyek a várandósság során képesek akár jelentős mértékben is növelni a koraszülés és a vetélés kialakulásának esélyét.

Kulcsszavak: prevenció, várandósság, koraszülés, vetélés, Trimeszter

Várandósok ellátása a Debreceni Egyetem Klinikai Központ Szülészeti Klinikáján a pandémia idején

Molnárné Grestyák Anita^{1,2,3}, Bulátkóné Gulyás Erika⁴, Jávorné Erdei Renáta⁵

¹Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Ápolási és Szülésznői Tanszék, 4400 Nyíregyháza

²Debreceni Egyetem Klinikai Központ Szülészeti-és Nőgyógyászati Klinika, 4032 Debrecen

³Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Doktori Iskola, 7622 Pécs

⁴Debreceni Egyetem Klinikai Központ Szülészeti-és Nőgyógyászati Klinika, 4032 Debrecen

⁵Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Egészségtudományi Intézet, Védőnői Módszertani és Prevenációs Tanszék, 4400 Nyíregyháza

Kapcsolattartó szerző: Molnárné Grestyák Anita, tanársegéd, szülésznő, PhD hallgató, grestyak.anita@etk.unideb.hu

A pandémia idején az egészségügyi ellátórendszer olyan kihívásokkal került szembe, melyek hatással voltak és jelenleg is hatással vannak a betegellátásra, az egészségügyi intézmények irányítására. Krízismenedzsmentre és új eljárási rendek kidolgozására volt szükség, ez a várandósokban sokszor bizonytalanságot keltett. Tanulmányunkban célunk annak bemutatása, hogy a Debreceni Egyetem Klinikai Központ Szülészeti- és Nőgyógyászati Klinikáján milyen szervezési és irányítási feladatok kerültek alkalmazásra annak érdekében, hogy a járvány megfékezése és továbbterjedésének megelőzése mellett megvalósuljon a várandósok magas színvonalú ellátása, továbbá célunk volt informálódni a gravidák aggodalmairól a várandósgondozással kapcsolatban. Vizsgálatunkban ötvöztük a retrospektív, és prospektív kutatási módszereket, esettanulmányt készítettünk, mely bemutatja, milyen válságkezelési stratégiákat alkalmaztunk, emellett a járvány harmadik hullámának idején kérdőívvezés módszerével mértük fel a klinikán ellátásban részesülő várandósok véleményét, ellátásukkal kapcsolatos aggodalmait. Az eredmények alapján elmondható, hogy a vezetőség számos protokoll megváltoztatására, új beteg-utak kialakítására és intézeti egységek átalakítására, a humán-erőforrás átszervezésére kényszerült rövid időn belül. Emellett 236 válaszadó várandós véleménye alapján kiderült, hogy a kismamák 54,6%-a aggódott a kórházat érintő átalakítások miatt, 53,8% pedig félt, hogy emiatt nem jut el a kötelező vizsgálatokra. Legtöbben magzatuk egészségét féltették és az integráció következtében kialakult magas intézeti szülésszám miatti zsúfoltságtól tartottak. A kérdőív kitöltésének idején a legtöbben még nem estek át a Covid-19 fertőzésen, vagy tünetmentesen vészték át a betegséget (69,06%), 28,8%-uk azonban már átesett a fertőzésen. 16,1%-ukat helyezték karantén alá, 6,7% pedig elkülönített részlegen is kénytelen volt feküdni a várandóssága idején. A kérdőívben kapott eredményeink alapján rálátást kapunk arra, milyen hatással van egy válság a gravidák ellátással kapcsolatos aggodalmaira. A kutatás során feltárt eredményeink hozzájárulnak a jó gyakorlatok kialakításához, és segítséget nyújtanak egy esetlegesen felbukkanó újabb válság esetén az új protokollok kialakításában, segítve a várandósok biztonságos ellátását.

Kulcsszavak: várandósok, szülészeti ellátás, válságmenedzsment, pandémia

A területi védőnői várandósgondozás alakulása a COVID-19-koronavírus járvány időszakában

Moravcsikné Korniyicki Ágota^{1,2}, Rusinné Fedor Anita¹

¹ Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, 4400 Nyíregyháza

² Szabolcs-Szatmár Bereg Vármegyei Oktatókórház, 4400 Nyíregyháza

Kapcsolattartó szerző: Moravcsikné Dr. Korniyicki Ágota, adjunktus,
korniyicki.agota@etk.unideb.hu

Hazánkban a kora gyermekkori fejlődés biztosítására jól működő, szervezett és szakfelügyelettel kiépített rendszer áll rendelkezésre, mely az egészségügyi alapellátásban dolgozó védőnőkre épít. A területi védőnő kompetenciájába a várandósgondozás, csecsemőgondozás, nővédelem és számos más szintéren ellátott prevenciós munka is szerepel. A várandósgondozás célja a várandós nő egészségének megőrzése, a magzat egészséges fejlődésének és egészségesen történő megszületésének elősegítése, a veszélyeztetettség és a szövődmények megelőzése, illetve megfelelő időben történő felismerése, valamint a szülésre, a gyermek korai kötődésére, a szoptatásra és a csecsemőgondozásra való felkészítés. Jelen vizsgálat célja annak jellemzése, hogy milyen a pre-, és posztnatális korra jellemző, területi védőnő által végzett tanácsadási és látogatási arányszámok alakulása hazánkban a COVID-19-koronavírus járvány időszakában, 2020 és 2021. években. Rétegzett, leíró vizsgálat került kivitelezésre, mely régióként és vármegyénként a várandósok, gyermekágyas anyák és csecsemőkorúak körében végzett területi védőnői tanácsadások és látogatásokat és az abban bekövetkező változásokat kívánta feltérképezni. Az elemzett adatok alátámasztják, hogy az ország határain belül területi (vármegyei) mutatószámok eltérései tapasztalhatóak összhangban egy korábban (1997 és 2019 között szolgáltatott) adatokra támaszkodó, teljeskörű adatelemzésre alapuló kutatással. Míg a korábbi adatelemzés szerint a várandós nők esetében országosan 4,23 alkalomnyi látogatás jutott (SD: 1,36; Min: 1,13; Max: 7,50] addig az elemzett két év vonatkozásában ez a mutató negyedére (2020: 1,38; 2021: 1,40) csökkent, mely csökkenés hátterében minden bizonnyal a COVID-19-koronavírus járvány okozta korlátozások és szigorító (személyes kontaktussal történő ellátás korlátozása) intézkedések állnak. Ez a látogatási arányszám csökkenés a gyermekágyasok (2020: 3,12, 2021: 3,42 vs. korábbi vizsgálat mutatószám értéke: 4,95 (SD: 0,50; Min: 3,05; Max: 5,96), valamint a 0-11 hónapos csecsemők vonatkozásában (2020: 0,63; 2021: 0,67 vs. korábbi vizsgálat mutatószám értéke: 16,30 alkalom/0-11 hónapos csecsemő) is jelentősen csökkent. A területi védőnők által a COVID-19-koronavírus járvány időszakában végzett tanácsadási alkalmak száma a korábbi időszakot átölelő jelentések összesítése és adatelemzéshez viszonyítva nőtt. Míg a várandósok számára biztosított tanácsadás esetén a korábbi időszakban jellemző volt, hogy egy nyilvántartott várandósra 3,93 alkalomnyi (SD: 1,19; Min: 0,69; Max: 6,26) tanácsadás részétel jutott, addig 2020-ban a mutató értéke 4,94 és 2021-ben szintén 4,94 alkalom volt. Ez a növekedés kompenzálja a látogatásokban tapasztalt csökkenési különbséget, azonban meg kell említeni, hogy a tanácsadások egy része (2020: 1,41 alkalomnyi és 2021-ben 1,29 alkalomnyi) távkonzultáció útján valósult meg a gondozott várandós nő és a védőnő között.

Kulcsszavak: várandósgondozás, területi védőnő, COVID-19

Szimulációs oktatás jelentősége a szüléset-nőgyógyászat oktatásában

Gebriné Éles Krisztina, Rákóczi Ildikó, Major Gyöngyi

Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar
Egészségtudományi Intézet, Ápolási és Szülésznői Tanszék, 4400 Nyíregyháza

Kapcsolattartó szerző: Gebriné Dr. Éles Krisztina, adjunktus, Szimulációs Munkacsoport vezető,
eles.krisztina@etk.unideb.hu

A skill laborok korábban hiányzó láncszemek voltak az elméleti oktatás és a klinikai gyakorlatok között, melyekben magas színvonalú gyakorlati készségeket sajátíthatnak el a hallgatók a graduális, posztgraduális képzések és a továbbképzések során. Az egészségügyi szimulációs oktatás célja nem az, hogy helyettesítse a kórházi gyakorlatokat, hanem mint egy híd összekösse az elméleti és a gyakorlati képzést, annak érdekében hogy a hallgatók magabiztosságát, manualitását növeljük, a technikai és a nem technikai készségeket egy védett környezetben tudja megtanulni, begyakorolni és elsajátítani. A szimulációs oktatás alapja, hogy valós klinikai helyzeteket, szituációkat vagy megoldandó gyakorlati feladatokat modellezzünk szimulátorok, mulázsok, oktatási eszközök és humán szereplők bevonásával, annak érdekében hogy minél valóságosabb környezetben tudják elsajátítani a technikai és a nem technikai készségeket a szülésznő hallgatók. A szimulációs gyakorlatok pedig egymásra épülő sorozatként a már megszerzett elméleti tudásra alapozva készíti fel a hallgatókat a majdani tényleges valódi egészségügyi életpálya kihívásaira. A Debreceni egyetem Egészségtudományi Karán 2022-ben alakult meg a Szimulációs Munkacsoport, mára már a kurikulum részét képezi a magas valóságűségű eszközön való oktatás a szülésznő képzésben.

Kulcsszavak: szimulációs oktatás, skill labor

A perinatális veszteség miatti gyász jelenségének vizsgálata az orvosok és szülésznők körébe

Major Gyöngyi, Gebriné Éles Krisztina, Rákóczi Ildikó,

Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar
Egészségtudományi Intézet, Ápolási és Szülésznői Tanszék, 4400 Nyíregyháza

Kapcsolattartó szerző: Major Gyöngyi, tanársegéd, major.gyongyi@foh.unideb.hu

Bevezetés: Magyarországon – az utóbbi évek statisztikai adatait figyelembe véve 39.000 felett van a magzati veszteségek száma éves szinten (WHO, 2021). A komplikált gyász a perinatális veszteség következtében alakul ki, átélése nehézséget jelent az elszenvadó szülőknek, valamint az egészségügyi szakembereknek is, mégis kevésbé vizsgált terület. Felvetődik a kérdés, hogy vajon kellően ismerjük-e az érintett szakdolgozóknak a beavatkozáskor megélt érzéseit. A kutatás célkitűzései közé tartozott választ kapni, mennyire megterhelő az ilyen édesanyák ellátása, milyen alternatívák kialakításával javíthatnánk, azon intra- és interperszonális személyek közötti jellemzőket, amelyek összefüggést mutatnak a nőket, valamint az egészségügyi dolgozókat érintő későbbi mentális nehézségek megjelenésével.

Módszer: Keresztmetszeti vizsgálat saját szerkesztésű online kérdőív kitöltésével, mellyel vizsgáltuk a munkavégzésük sajátosságait, az elméleti és gyakorlati ismereteket és a megélt nehézségeket. A kérdőívünket 69 szülészeti dolgozó töltötte ki. Az eredmények feldolgozása az SPSS 23.0 szoftver segítségével zajlott. Leíró statisztikai eljárások mellett, keresztábra elemzést és Khi négyzet próbát végeztünk.

Eredmény: Kutatás során a palliatív ellátás sajátosságait vizsgáltuk hangsúlyosan. A halott magzat születését kísérő érzések az 55 év feletti és több, mint 30 éve dolgozó szakembereket kíséri hosszú távon a legnagyobb mértékben. Tanulmányok és munkavégzés ideje alatt elsajátított szakmaspecifikus ismeretek hiánya az orvosok körében a legszignifikánsabb. Az egészségügyi szakdolgozók megítélése szerint, a perinatális palliatív ellátás minősége a megfelelő munkahelyi körülményekkel, humánerőforrás növelésével javítható leginkább.

Következtetések: Különösen nehéz feladat ezekben az esetekben a szakma minőségi helytállása, kevés az egyértelmű palliatív ellátásbeli instrument a szakdolgozók gyászélményének feldolgozására. Hosszú távon rizikófaktora lehet mentális problémák kialakulásának, a pályaelhagyásnak, kiégési szindróma kialakulásának.

Kulcsszavak: perinatális veszteség, gyász, egészségügyi szakdolgozók

Felkészülés a hatékony szoptatásra

Csetneki Julianna

Magyar Ápolási Egyesület, Szülésznő Szekció

 Kapcsolattartó szerző: Csetneki Julianna, szülésznő, szakértő

A szoptatás egészségre, pszichoszociális fejlődésre gyakorolt pozitív hatásai miatt a szoptatástámogatás a prevenció egyik leghatékonyabb eszköze. Különlegessége abban rejlik, hogy a szoptatás és az anyatejes táplálás jótékony hatása nemcsak a gyermekben, hanem a szoptató édesanyján is hosszútávon, költségeket nem, vagy alig termelve érvényesül. Az egészségügyi ellátórendszeren keresztül megvalósuló szoptatástámogatás minőségének fejlesztése az interdiszciplinaritás jelenleginél kiterjedtebb megvalósulásán, és a humán laktációval kapcsolatos ismeretek megfelelő mélységű oktatásán keresztül lehetséges. Az anya-csecsemő diád ellátásában mindkettőjük szempontjainak érvényesülniük kell. Ha ez nem történik meg, az esetek többségében jelentősen rövidül a szoptatás időtartama és a komorbiditások aránya is nő. Bár a szoptatás időtartamát nem csupán az egészségügyi ellátórendszer nyújtotta teljesítmény befolyásolja, hanem igen nagymértékben a szoptatással kapcsolatos társadalmi és személyes attitűd, az anya-és családvédelmi törvények, a fizetett anyasági szabadság hossza, a dolgozó szoptató anyákat megillető jogok, a szocioökonómiai státusz és még számos más tényező, mégis az egészségügy a prioritás abból a szempontból, hogy az anyák főként egészségügyi dolgozóktól kapják az információkat és a konkrét segítséget, amikor szoptatási problémáik jelentkeznek. Ez a tény teszi különösen sürgetővé annak tudatosítását, hogy az ellátás optimalizálása csak az interdiszciplinaritás elve mentén képzelhető el. Ennek a folyamatnak a támogatásában kiemelt feladata van a konferencián résztvevő minden szakterületnek. Az előadó így kitér arra, hogy az egyes szakterületek, hogyan és miként tudják munkájuk során leginkább támogatni a kizárólagos anyatejes táplálást.

Kulcsszavak: szoptatástámogatás, szoptatás felkészülés, edukáció

Primomed sebápoló készítmények

Fodor Viktória

Béres Gyógyszergyár Zrt, 1037 Budapest

Kapcsolattartó szerző: Fodor Viktória, munkatárs, info@beres.hu

A Béres PrimoMed sebápoló spray egy gyógyászati segédeszköznek minősülő orvostechnikai eszköz, a sebek tisztítására, öblítésére és hidratálására szolgáló külsőleges sebápoló oldat.

Fő összetevője a hipoklórossav, 0,016%-os koncentrációban. A hipoklórossav hatásmechanizmusa; Alkalmazása sebápolásban (vágott, szakított sebek, horzsolások, égett sebek, gennyes sebek), bőrsérülések esetén (pattanások, csípések);

Csecsemő és gyerekkori alkalmazás: pelenka dermatitisz esetén fertőzések megelőzésére, és a gyógyulás elősegítésére, köldökcsomk ápolására, koraszülöttek bőrsérülései, körülmetélés során (vs povidon-jód), himlő, ótvar okozta kiütésekre; Kismamák esetében alkalmazási terület: a kisebesedett mellbimbó tisztán tartására és a fertőzés megelőzésére, a gátseb ápolására, császármetszés utáni műtéti seb kezelésére.

Kulcsszavak: Béres, sebápoló, gyógyászati segédeszköz

Együttműködésen alapuló, projekt szemléletű oktatás a digitális térben A HEAL-ALL projekt eTwinning tapasztalatai az egészségügyi oktatás területén

**Varga Levente, Miklóssy Ildikó, Nagy Benedek, Szakál Zoltán, Nádasi Kristóf Zsolt,
Paulikné Varga Barbara, Helmeczi Gabriella, Székely Leila, Nádadiné Tóth Kitti, Takács Péter,**

Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Egészségtudományi Intézet,
Egészségügyi Informatikai Tanszék, 4400 Nyíregyháza

Kapcsolattartó szerző: Dr. Varga Levente, adjunktus,
varga.levente@etk.unideb.hu

Az „eTwinning projekt” az Erasmus + program keretében 2005-ben indult és 2007-től az élethosszig tartó tanulás elgondolásával is szorosan összeépült. A projekt egy olyan uniós kezdeményezés, amelynek célja, hogy segítsen az európai iskoláknak (kezdetben alap- és középiskolák, napjainkban a felsőoktatás is) együttműködések kialakítani. A cél a digitális kompetenciák erősítése és a kulturális összetartozás bővítése. Az eTwinning kezdeményezés lehetővé teszi a tanárok és a diákok számára, hogy digitális kapcsolatokat alakítsanak ki; megismerjék egymás munkáját, életét. A fő koncepciója az, hogy az iskolák egymáshoz kapcsolódva, közösen dolgoznak ki egy-egy projektet. Az iskolák interneten keresztül kommunikálnak egymással. Mára elmondható, hogy maga az eTwinning fogalma a kollaboratív, IKT eszközök alkalmazásával folyó projektalapú oktatás és tanulás összefogó fogalmává vált.

A Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kara a HEAL-ALL (HEALTHY LIFE ALLIANCE FOR HEALTH TOURISM EDUCATION DEVELOPMENT AND REORGANISATION) Erasmus + program keretében valósít meg három eTwinning kurzust a 2022/23-as tanévben, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemmel együttműködve. A kurzusok az egészségturizmus területéhez kapcsolódva valósítanak meg határokon túlmutató, infokommunikációs technológiát alkalmazó projektelemeket. Az előadás összefoglalja az eTwinning kurzusok megvalósítása során tapasztaltakat; általánosítja azokat a tényezőket, amelyek kulcsfontosságúnak bizonyultak mind a szervezési, mind az oktatási oldalon.

Kulcsszavak: kollaboratív-, projekt- és IKT alapú oktatás; egészségügyi felsőoktatás

Az igen kis súlyú és extrém kis súlyú koraszülöttek felzárkózási lehetőségei koragyermekkorban

Ráczné Kárpáti Márta

Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet
Pszichológia Tanszék 4400 Nyíregyháza

Kapcsolattartó szerző: Ráczné Kárpáti Márta, mesteroktató raczkarmarta@etk.unideb.hu

Több nemzetközi és hazai tanulmány igazolta, hogy a kis súlyú és az extrém kis súlyú koraszülöttek felzárkózási tendenciát mutatnak, ugyanakkor szignifikánsan nagyobb az esélyük a magatartás és figyelemzavarokra, a gyengébb iskolai teljesítményre és az externalizációs és internalizációs szimptomákra.

A kutatás célja az igen kis súlyú és extrém kis súlyú koraszülöttek korrigált kétéves kori állapotának vizsgálata. Annak feltárása, hogy mely fejlődési területeken bizonyul sikeresnek a felzárkózás, és vannak-e olyan területek, melyeken jellemzően elmaradást mutatnak ezek a gyerekek. További cél annak vizsgálata, hogy mutat-e jelentős eltérést a kis súlyú koraszülöttek és az extrém kis súlyú koraszülöttek csoportja.

Jelen vizsgálatban 35 kis súlyú és 31 extrém kis súlyú koraszülött gyermek fejlődépszichológiai adatai kerülnek összehasonlításra. A fejlődépszichológiai vizsgálatra a gyermekek korrigált kétéves koruk körül, tehát 26-29 hónaposan került sor a Jósa András Oktatókórházban. A vizsgálat módszere a Bayley III Csecsemő és Kisgyermek Skálák volt, mellyel a gyermekek kognitív, receptív kommunikációs, expresszív kommunikációs, finommotoros és nagymozgásos teljesítménye került összehasonlításra a hazai életkori sztenderd értékekkel.

A vizsgálat eredményei szerint mindkét csoportban nagy arányban (fejlődési területtől függően 38-88%) szerepeltek olyan gyerekek, akik korrigált kétéves korukra az életkori átlagos övezetben teljesítettek, ugyanakkor az extrém kis súlyú koraszülöttek jellemzően az életkori átlag alsó határán mozogtak. A kis súlyú koraszülöttek fejlődési területei közül az expresszív kommunikáció bizonyult a legsérülékenyebb területnek. Az extrém kis súlyú koraszülöttek körében a kognitív, az expresszív kommunikációs, finommotoros és nagymozgásos fejlődési területeken való felzárkózás tűnik nehezítettnek. ezeken a területeken szignifikáns különbséget mutatott a két koraszülött csoport.

A kis súlyú és az extrém kis súlyú koraszülöttek között is vannak olyan gyerekek, akik kora gyermekkorban fel tudnak zárkózni az érett súllyal született kortársaikhoz. A koraszülöttség, mint mozgó rizikófaktor azonban szükségessé teszi a koraszülött gyerekek fejlődésének hosszú távú nyomon követését. Úgy tűnik, hogy a kis súlyú koraszülöttek körében a nyelvi fejlődés megtámogatása, az extrém kis súlyú koraszülöttek esetében pedig a komplex fejlesztés kiemelkedő jelentőségű lehet a későbbi fejlődés, felzárkózás szempontjából.

Kulcsszavak: kis súlyú koraszülött, extrém kis súlyú koraszülött, Bayley III Csecsemő és Kisgyermek Skálák, felzárkózás, mozgó rizikó

„A csecsemő- és gyermekmasszázs oktatásának hatása a résztvevő szakemberek mentális, fizikális jóllétére és kiégés megelőzésére” tervezett kutatás bemutatása

Barabás Ágota^{1,2}, Némethné Gregor Judit⁴, Jávorné Erdei Renáta¹

¹ Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Egészségtudományi Intézet
Védőnői Módszertani és Prevenciók Tanszék 4400 Nyíregyháza

² Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Doktori Iskola 7621 Pécs

³ Magyar Gyermekmasszázs Egyesület 1122 Budapest

Kapcsolattartó szerző: Barabás Ágota, tanársegéd, barabas.agota@etk.unideb.hu

A mentális egészség központi szerepet játszik a nemzetek emberi, társadalmi, valamint gazdasági tőkájében. A kiégés szindróma egy globális jelenség, melynek kialakulásában kiemelt jelentőséggel bír a stressz, mely a segítő tevékenység folyamán magas szinten van jelen. A valahová tartozás, a közösségek szerepe bizonyítottan csökkenti a központi idegrendszeri stresszt, egy általános biztonságérzetet nyújt a lelkiállapot tekintetében.

Hazánk társadalmában a társadalmi tőke alapjai, a kölcsönösség, a bizalom az erős civil szervezetek meggyengülése volt tapasztalható az elmúlt időkben, viszont a magyar lakosságra jellemző életcélok, pozitív értékelvárások egy olyan lehetőséget teremthetnének arra, hogy a társadalom szereplői összefogjanak a közös célok megteremtése érdekében. A stressz eredetű megbetegedések megjelenésében fontos megtalálni azokat az „eszközöket”, mellyel a stressz oldható, csökkenthető, ilyen eszköz pl. a zene vagy masszázssterápia. A stressz szintje mivel pozitívan korrelál a stressz eredetű betegségek kialakulásával, így a stressz szintjének csökkentése a szubjektív jóllét növelését eredményezheti.

A masszázs és a szeretetteljes érintés az egészségi állapot megőrzésének bevált eszköze világszerte, általa megtapasztalhatják a szeretetteljes, egészséges, biztonságot jelentő és életre szóló javakat. A hatás nem szűkül le csupán arra, aki kapja, hanem jótékony hatást fejt ki a szülőre, aki a masszázst nyújtja gyermeke számára, és közvetett módon pedig a masszázs oktatójára is pozitív hatással bírhat. A közösségek jövőjét leginkább az egészséges közösségek/ koalíciók vetítik előre, melyek integrált jövőképet nyújtanak. Céljuk az életminőség javítása. Az egészséges közösségek küldetésüknek és jövőképüknek tekintik, hogy minden közösség egészséges közösség legyen.

Ezen háttértényezők alapján indítottunk útnak egy kutatást a Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar és a Magyar Gyermekmasszázs Egyesület összefogásával, mely során célunk felmérni a csecsemő/ gyermekmasszázs oktatásban résztvevő, egészségügyi- és szociális szférában dolgozó, ezáltal segítő hivatást folytató szakemberek mentális, fizikális jóllétére gyakorolt hatását a masszázs oktatásának, valamint a csecsemő-, gyermekmasszázs szerepét a kiégés megelőzésében, rehabilitációjában. A vizsgálatot a kérdőíves felmérés segítségével kívánjuk megvalósítani. A kutatás első lépéseként a kutatás engedélyeztetése megtörtént a Magyar Tudományos és Kutatásetikai Bizottság (engedély száma BM/12064- 1 /2023) engedélyezte a kutatás lefolytatását.

Kulcsszavak: szeretetteljes érintés, kiégés, mentális jóllét

A területi védőnői szűrővizsgálatok koragyermekkorra vonatkozó korcsoportos eredményei

Molnár Csenge¹, Jávorné Erdei Renáta¹, Barabás Ágota¹, Kissné Garajszki Ildikó²,
Moravcsikné Korniyicki Ágota^{1,3}

¹ Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Egészségtudományi Intézet
Védőnői Módszertani és Prevenció Tanszék 4400 Nyíregyháza,

² Nemzeti Népegészségügyi Központ, 1097 Budapest

³ Szabolcs-Szatmár Bereg Vármegyei Oktatókórház, 4400 Nyíregyháza, Szent István út 68.

Kapcsolattartó szerző: Molnár Csenge, védőnő hallgató, molncsenge18@gmail.com

Bevezetés: A koragyermekkorban észlelhető fejlődési zavarok felismerése és a szükséges beavatkozások igénybevétele ösztönzése, valamint a betegút meghatározása az alapellátásban dolgozó szakemberek, így a védőnőknek is feladata. A hazai területi védőnői munkában alkalmazott koragyermekkor szűrőmódszerekre vonatkozóan az elmúlt évtizedben előremutató fejlesztések történtek.

Kutatás célja: Felmérni országos és vármegyei földrajzi területi lehatárolásban a koragyermekkorban végzett, újonnan bevezetett védőnői szűrővizsgálat eredményeit és a bevezetés óta eltelt időszak életkori csoportokra vonatkozó indikátorarányú változásait.

Anyag és módszer: Az adatokat egy országosan lefolytatott kérdőíves felmérés szolgáltatta, mely a területi védőnők által került kitöltésre. A vizsgálatban résztvevő védőnők (n=4018) mindegyike, a szűrésre kötelezett korcsoportra (0-7 éves) vonatkozóan töltötte ki az elektronikus vizsgálati adatlapot a Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK) felkérésére 2018. év második félévében, mely a koragyermekkor időszakban esedékes szülői kérdőívről és a védőnői szűrésekről gyűjtött információkat. Az NNK a nyers adatokat tartalmazó adatbázist engedélyeztetést követően megküldte a Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar számára. Az adatok feldolgozása, a mutatók arányszámainak és viszonyszámainak számítása Microsoft Office Excel 2017 és STATA 13 programcsomag segítségével történt.

Eredmények: Teljes körű védőnői szűrővizsgálatban részesült a hat hónaposak 97,63%-a (37026 fő). Legalacsonyabb volt az átszűrtség Békés megyében (95,65%) és legmagasabb Zala megyében (99,42%). A korcsoport 5,53 %-a (2049 fő) volt kiszűrt a védőnő által és közülük a gyermek-, családorvos visszajelzése alapján további vizsgálatra irányított volt 28,50% (584 fő). (átlag: 32,12%; MINHAJDÚ-B: 13,21%; MAXBARANYA és SZABOLCS-SZ-B: 48,89%), mely a gyermek életkorának előrehaladtával csökkenő tendenciát mutat. A szülői kérdőívet kitöltők arányszáma a gyermek életkorának növekedésével csökken. A további vizsgálatra utaltak közül, megvizsgáltak vagy egy hónapon belüli vizsgálati időponttal rendelkezők arányszáma legmagasabb az egy hónapos korúak körében volt (92,96%).

Következtetés: Az újonnan bevezetett szűrővizsgálatok eredményességét mérő adatlap alkalmas a kiszűrt és szakellátásba/korai fejlesztésbe irányított gyermekek arányszámainak, területalapú különbségeinek feltérképezésére. Azonban a teljes körű és megalapozott konklúziók levonásához további összefüggés vizsgálat és elemzés szükséges.

Kulcsszavak: védőnői szűrővizsgálat, koragyermekkor, szülői kérdőív

A koragyermekkorra szoruló gyermekpopuláció illetve igényeik változása

Horváth Zsolt András

Szent Lukács Görögkatolikus Korai Fejlesztő és Gyermekrehabilitációs Központ, 4031 Debrecen

Kapcsolattartó szerző: Dr. Horváth Zsolt András, neonatológus gyermekgyógyász szakorvos, mentorprogram szakmai vezető, zsolt.a.horvath@gmail.com

A perinatológia, a neonatológia és a gyermekgyógyászati ellátás látványos fejlődésének köszönhetően a gyermekbetegségek és az ezekből fakadó tartós fogyatékoságok előfordulása és megoszlása az elmúlt tíz évben gyökeresen megváltozott. Vannak fogyatékosági típusok, melyek előfordulása nagymértékben csökkent (vakok, siketek), illetve a magas koraszülöttségi ráta ellenére sem növekedett (mozgásszervi fogyatékosok), ugyanakkor vannak más betegségek (autizmus spektrum zavar, a pszichés fejlődési zavarból származó súlyos figyelemzavar, tanulási zavar, magatartás-szabályozási zavar, beszéd-fogyatékoság), melyek előfordulása eddig még tisztázatlan okokból drámaian megemelkedett. Hatékony, komplex és korán kezdett kezelés nélkül ez utóbbiak mindegyike olyan alacsony képesség- és szocializációs profilt eredményezhet, ami a későbbiekben a köznevelésben történő hatékony oktatást, majd pedig a munkaerőpiacon való elhelyezkedést, de még az önálló életet is ellehetetlenítheti, jelentősen leromlott életminőséghez vezetve nemcsak a gyermek, de akár a családtagok tekintetében is. A betegségeloszlásban bekövetkező fent részletezett változást az egészségügynek, ezen belül a gyermekrehabilitációt végző intézményeknek kell legkorábban lereagálni, hogy megszüntessék, vagy legalábbis enyhíthessék a sérülések fokát, lehetővé téve ezzel a köznevelési intézményeknek az eredményesebb oktatási tevékenységet.

A KSH adatai szerint Hajdú-Bihar vármegyében a köznevelési kötelezettség alá eső (három évnél idősebb) speciális nevelési igényű (rendszeres és intenzív fejlesztésre szoruló) gyermekek mintegy 60%-a ezen utóbbi állapotok valamelyikében szenved. Intézményünk, a Szent Lukács Görögkatolikus Korai Fejlesztő és Gyermekrehabilitációs Központ adatai hasonló képet mutatnak. Az elmúlt három évben 4380 gyermek részesült nálunk ellátásban. Ebből nagyon jelentős populáció, 1556 gyermek autizmus, beszédmaradás, kevert specifikus fejlődési zavar (minden részképesség és a viselkedés is éretlen), az aktivitás és figyelem zavara, valamint szocializációs zavar miatt fordult hozzánk segítségért.

A megváltozott és a fentebb már hangsúlyozott kórállapotokban tapasztalt megnőtt igényhez próbáltunk a meglévő kereteink között alkalmazkodni és komplex, több diszciplínát is magában foglaló hatékony kezelést nyújtani. A Workshop-ot bevezető előadásban a fentiekről részletesen beszámolunk.

Kulcsszavak: koragyermekkor, intervenció, neonatológia, perinatológia

Amit a szülésre való felkészítésről tudni érdemes

Kovácsné Török Zsuzsanna Tímea

Debreceni Egyetem Klinikai Szakpszichológiai Központ, 4032 Debrecen

Kapcsolattartó szerző: Dr. Kovácsné Dr. Török Zsuzsanna Tímea, klinikai szakpszichológus, pszichoterapeuta, torok.zsuzsanna@med.unideb.hu

A terhesség és a szülés bio-pszicho-szociális megközelítése lehetővé teszi, hogy szakemberként aktív részesei legyünk a szülésre, az anyaságra történő felkészülési folyamatnak. Éppen ezért érdemes ismernünk azokat a módszereket, amelyek hozzásegítik a várandós nőt a pozitív szülési élményhez, amely hosszú távon tudja pozitív irányba terelni a család egészének a mentális egészségét. Ezek a módszerek a pszicho-profilaxis külföldi és itthoni történetében gyökereznek.

Mivel a jogszabályi háttér lehetőséget biztosít erre, a szakdolgozóknak képesnek kell lenniük a szülésre felkészítő kurzus szervezésére és gyakorlati megvalósítására. A megajánlott témák között érintenünk kell a családközpontú szülészeti gyakorlat, a félelem-feszültség-fájdalom tünetegyüttes, a gyermekágyra és szoptatásra való felkészülés illetve a korai szülő-gyermek kapcsolat alakulásának kérdéskörét. Az elmúlt évtizedekben sokat módosult a tradicionális szülői szerep. Megváltozott világunkban hogyan lehet jól felkészülni felnőtt életünk meghatározó „hivatására”? Mitől leszünk „jó” anyák és apák? Amennyiben nem optimálisak saját tapasztalataink a szülő-gyermek kapcsolatáról, átírhatjuk-e saját viselkedésünket? Korunkban még nagyobb a dilemma: szülésre való felkészítés versus szülői szerepre való felkészülés? Pontosan mi a teendőnk együttszülésre történő készülés során, mik a „kispapa” tanfolyam speciális kérdései? Milyen információkra van szüksége az újdonsült apának ahhoz, hogy az új élethelyzetet pozitív érzelmekkel és ne félelmekkel, szorongásokkal élje meg?

Az előadás ezekre a kérdésekre is igyekszik választ adni.

Kulcsszavak: szülésre felkészülés, együttszülés, családközpontú szülészeti, pozitív szülési élmény